

Kanta-palvelujen yleiset toimitusehdot

Kela, Kanta-palvelut

16.2.2024

Sisällys

1	Kanta-palvelujen yleiskuvaus	2
2	Kelan tehtävät ja velvollisuudet	2
2.1	Kanta-palvelujen tuottaminen	2
2.2	Tietoliikenne-rajapinta ja viestinvälitys	3
2.3	Lokitietojen ylläpito ja luovuttaminen	3
2.4	Kanta-palvelujen tuki.....	4
2.5	Asiakastietojen ylläpito ja käyttö	4
2.6	Tiedottaminen	5
3	Asiakkaan tehtävät ja velvollisuudet	5
3.1	Olenneiden vaatimusten täyttäminen ja tietoturvasuunnitelma	5
3.2	Tietojen oikeellisuus.....	6
3.3	Kanta-palvelujen käyttöönotto.....	6
3.4	Henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus ja valvonta	6
3.5	Koulutus ja toiminnan kehittäminen	6
3.6	Käyttöoikeudet	6
3.7	Asiakkaan tekninen toimintaympäristö	6
3.8	Asiakasta koskevien tietojen ja muutosten ilmoittaminen.....	7
3.9	Häiriöistä, virheistä ja tietoturvaloukkausepäilyistä raportointi	8
4	Kanta-palvelujen tuottamiseen osallistuvat muut osapuolet	9
5	Väärinkäytökset, laiminlyönnit ja korvausvastuu.....	9
6	Kelan perimät maksut Kanta-palvelujen käytöstä ja niiden laskutus	11
7	Kanta-palvelujen käyttöönotto ja asiakkuus	11
7.1	Kanta-palvelujen asiakkuuden päätyminen.....	12
8	Kanta-palvelujen asiakasdokumentit.....	13
9	Kanta-palvelujen asiakasdokumenttien voimassaolo ja muuttaminen.....	13

1 Kanta-palvelujen yleiskuvaus

Kanta-palveluilla tarkoitetaan sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007, jatkossa lääkemääräyslaki) ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetussa laissa (703/2023, jatkossa asiakastietolaki) tarkoitettuja, Kansaneläkelaitoksen (Kelan) hoidettavaksi säädettyjä sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja.

Kanta-palvelujen asiakas (asiakas) on asiakastietolain ja lääkemääräyslain mukaisesti Kanta-palvelun käyttöönottoon velvoitettu tai oikeutettu julkisen tai yksityisen terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palvelunantaja, apteekkari, sairaala-apteekki, apteekki ja sen sivuapteekki, Ahvenanmaan maakunnan alueella toimiva sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantaja tai muu Kanta-palvelun käyttöönotettava toimija.

Kanta-palvelujen yleisiä toimitusehtoja voidaan soveltaa soveltuvin osin myös muihin asiakasryhmiin. Tällaisena toimijana pidetään muuta ulkopuolista toimijaa, joka liittyy Kanta-palveluihin erillisen sopimuksen/sitoumuksen perusteella.

Kanta-palvelujen asiakkuuden sitoumuksen yhteisrekisterinpitäjyyttä koskevalla liitteellä kuvataan asiakastietolain 70-72 § sekä lääkemääräyslain 18 §:n mukaisten yhteisrekisterinpitäjyyksien vastuualueet ja menettelytavat, jotka liittyvät rekisteröidyn oikeuksien sekä muiden rekisterinpitäjille kuuluvien velvollisuuksien toteuttamiseen.

Nämä yleiset toimitusehdot (YTE) ja yhteisrekisterinpitäjyyttä koskeva liite ovat osa Kanta-palvelujen asiakkuuden sitoumusta ja asiakas hyväksyy ne allekirjoituksellaan. Yksittäisten palvelujen sisältö, sekä osapuolten tehtävät ja vastuut, on kuvattu tarkemmin kunkin palvelun palvelukuvauksessa. Kanta-palvelujen sanastoon (THL) on pääsy internetsivuilta www.kanta.fi.

2 Kelan tehtävät ja velvollisuudet

2.1 Kanta-palvelujen tuottaminen

Kela vastaa Kanta-palvelujen toimittamisesta edellä mainittujen lakien, niiden nojalla annettujen asetusten, määräysten sekä kansallisten määritysten mukaisesti.

Kanta-palvelut tuotetaan niitä koskevien kansallisten määritysten mukaisesti. Kanta-palvelujen saatavuus pyritään varmistamaan Kanta-palvelujen teknisen ympäristön,

palvelinten ja tietoliikenneyhteyksien kahdentamisella. Jos Kanta-palvelujen saatavuutta kohtaa ylivoimainen este tai muu laajamittainen häiriötilanne (esim. lakko, työsulku tai muu työtaistelutoimenpide, muu kuin Kelan vaikutuspiirissä oleva tietoliikenne-, järjestelmä- tai sähköhäiriö tai vastaava Kanta-palvelujen alihankkijaa koskeva ylivoimainen este tai muu laajamittainen häiriö), Kela pyrkii tuottamaan palveluja siinä laajuudessa kuin se on mahdollista.

Kanta-palvelujen toiminnan kannalta välttämättömistä päivitys-, huolto- tai muista vastaavista tehtävistä aiheutuvat keskeytykset palvelussa pyritään toteuttamaan suunnitelmallisesti ilmoittamalla asiasta etukäteen, mikäli mahdollista. Kela pyrkii tiedottamaan keskeytyksistä asiakkaille mahdollisimman aikaisin.

Kela käyttää päätösvaltaa Kanta-palvelujen tietotekniseen toimintaan liittyvissä kysymyksissä ja ylläpitää Kanta-palvelujen käyttämisessä noudatettavia teknisiä määrittämiä ja ohjeita.

2.2 Tietoliikennerajapinta ja viestinvälitys

Kela tarjoaa asiakkaalle rajapinnat Kanta-palveluihin. Kela vastaa toiminnasta ainoastaan Kanta-palvelujen rajapinnasta Kelan Kanta-palveluympäristöön päin. Rajapinta mahdollistaa asiakkaan tietojärjestelmien kytkeytymisen Kanta-palveluihin teknisestä liittymisestä annetun ohjeistuksen mukaisesti. Tietoliikenne Kanta-palveluympäristön ja asiakkaan tietojärjestelmän välillä salataan Digi- ja väestötietoviraston myöntämällä varmenteella.

Kanta-palvelujen viestinvälityksäraja vastaa sanomien lähettämisestä ja vastaanottamisesta. Kela vastaa Kanta-palveluun tallennetun tiedon muuttumattomuudesta tietojen vastaanottamisen jälkeen. Tieto katsotaan vastaanotetuksi, kun Kanta-palvelu on vastaanottanut tiedon ja asiakkaan tietojärjestelmä on saanut Kelalta vastaanottokuittauksen.

Kelan rajapinnan kautta asiakkaalla on käytössään myös Valviran rooli- ja attribuuttipalvelu.

2.3 Lokitietojen ylläpito ja luovuttaminen

Kela ylläpitää Kanta-palveluista palvelukohtaisia lokitietoja. Kela tarvittaessa luovuttaa asiakkaan käyttöönotettaman Kanta-palvelun lokitiedot asiakkaalle asiakastietolain 66 ja 78 §:n mukaisesti.

2.4 Kanta-palvelujen tuki

Kela vastaa Kanta-palvelujen kansallisesta tuesta ja neuvonnasta (Kelan Kanta-tuki). Kanta-tuki tarjoaa kansalaisille, asiakkaan tukipisteille ja asiakkaan ICT-palvelutuottajille tukipalvelua Kanta-palvelun käyttöön ja teknisiin ongelmiin liittyen. Kanta-tuki ei tarjoa tukipalveluja asiakkaan asiakas-, potilas- ja apteekkitietojärjestelmien loppukäyttäjille. Kansalaisten hoidosta ja siihen liittyvästä neuvonnasta vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat.

Kanta-palvelujen tukeminen on järjestetty ITIL-viitekehyksen mukaisten käytäntöjen ja prosessien mukaisesti. Asiakkaiden käytössä on yksi yhteinen palvelupiste, jonne kaikki Kanta-palveluja koskevat yhteydenotot tehdään.

2.5 Asiakastietojen ylläpito ja käyttö

Kela tallentaa asiakkaan ilmoittamat, Kanta-palvelujen toimittamiseksi ja tukemiseksi tarvittavat, asiakaskohtaiset tiedot Kanta-osoitehakemistoon sekä Kelan hallinnoimaan Kanta-palvelujen asiakasrekisteriin.

Kanta-palvelujen asiakasrekisteri on asiakaskohtaisesti ylläpidetty tietojoukko, jota käytetään Kelan ja asiakkaan väliseen asiakaspalveluun, yhteydenpitoon ja laskutukseen. Tietoja hyödynnetään mm. asiakkaiden tiedottamisessa ja häiriöviestinnässä Kanta-palvelujen ja Kelan lääkeosto- ja tilitystietojen vastaanottopalvelun ja suorakorvaustietojen kyselypalvelun osalta. Asiakkaan ilmoittamille yhteyshenkilöille/-pisteille voidaan myös kohdistaa kyselyjä, joilla kerätään asiakkaalta tietoa Kelan tehtävien kannalta olennaisista asioista. Kerättyä tietoa käytetään toiminnan kehittämiseen. Laskutukseen liittyviä tietoja (laskutuksen yhteyshenkilöt ja -osoitteet) hyödynnetään Kanta-palvelujen käyttömaksujen laskutuksessa. Kelan Kanta-palvelut voi luovuttaa asiakkaan yhteystietoja muille Kanta-palvelun tuottamiseen osallistuville viranomaisille, jos se on asiakkaan Kanta-palvelujen käytön kannalta välttämätöntä. Asiakas sitoutuu informoimaan yhteyshenkilöitään edellä mainitusta tietojen käsittelystä ja luovuttamisesta (Kanta-palveluja käyttävät asiakkaat –rekisteriseloste on luettavissa kanta.fi –sivustolla).

Kela toimittaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Kansalliseen koodistopalveluun tai Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimeaan tiedon asiakkaan Kanta-palvelun käyttöön otosta.

2.6 Tiedottaminen

Kanta-palveluista tiedotetaan asiakkaille internetsivuilla www.kanta.fi sekä muilla tiedotusta tukevilla tavoilla esim. hyödyntäen sähköpostia ja Kanta Ekstranetia (myöhemmin Ekstranet).

3 Asiakkaan tehtävät ja velvollisuudet

3.1 Olennaisten vaatimusten täyttäminen ja tietoturvasuunnitelma

Asiakkaan tulee täyttää sille lainsäädännössä ja sen nojalla annetuissa kansallisissa määräyksissä ja toimintaohjeissa asetetut edellytykset Kanta-palvelujen asiakkuudelle ja Kanta-palvelujen käyttämiselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun järjestäjä on omassa toiminnassaan muodostuneiden asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitäjä. Näin ollen Potilastiedon arkistoon ja Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon tallennettujen tietojen osalta järjestämisvastuullinen palveluntuottaja (asiakas) on rekisterinpitäjä ja Kela on henkilötietojen käsittelijä. Muutoin valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen rekisterinpitäjyydestä on säädetty asiakastietolain luvussa 9 sekä lääkemääräyslain 18 §:ssä. Rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä vastaa EU:n yleisen tietosuojasetuksen velvoitteiden ja kansallisessa erityislainsäädännössä säädettyjen tehtävien toteuttamisesta.

Asiakkaan käyttämien tietojärjestelmien ja liityntäpisteiden tulee täyttää Kanta-palvelujen käyttämiselle asetetut vaatimukset ja kansalliset määritykset sellaisina kuin ne kulloinkin ovat voimassa. Asiakkaalla tulee olla tietoturvaan ja tietosuojaan sekä tietojärjestelmien käyttöön liittyvä tietoturvasuunnitelma, mikäli asiakastietolaki sitä asiakkaalta edellyttää. Asiakkaan tulee seurata tietoturvasuunnitelman toteutumista. Osana tietoturvasuunnitelmaa asiakkaan tulee varmistaa, että sen käyttämät tietojärjestelmät ja välityspalvelut ovat säädösten ja määräysten mukaisesti sertifioituja. Asiakastietolain 90 §:ssä on säädetty palvelunantajan ja apteekin velvollisuudesta ilmoittaa tietojärjestelmän ja hyvinvointisovelluksen olennaisten vaatimusten poikkeamista sekä tietoverkkoihin kohdistuvista tietoturvallisuuden häiriöistä.

Asiakas vastaa käyttämiensä alihankkijoiden ja muiden kautta Kanta-palveluja käyttävien toiminnasta ja laiminlyönneistä, kuten omastaan.

3.2 Tietojen oikeellisuus

Asiakas vastaa Kanta-palveluihin tallentamiensa tietojen sisällön oikeellisuudesta voimassa olevan lainsäädännön sekä sen nojalla annettujen asetusten ja viranomaismääräysten mukaisesti.

3.3 Kanta-palvelujen käyttöönotto

Kanta-palvelujen käyttöönotto tehdään sähköisesti Ekstranetissa, ellei palvelukohtaisesti toisin ohjeisteta kanta.fi-sivustolla. Ekstranetiin kirjaututaan Suomi.fi-tunnuksilla. Tarkemmat ohjeet [kanta.fi-sivustolla](https://kanta.fi).

Asiakas hyväksyy, että käyttöönotetut palvelut sekä niihin liittyvät velvoitteet sitovat asiakasta.

3.4 Henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus ja valvonta

Asiakas vastaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta sekä tietojen käsittelyn lainmukaisuuden seurannasta ja valvonnasta oman organisaationsa ja käyttämänsä alihankkijan henkilökunnan osalta laissa säädetyn mukaisesti. Tähän liittyen asiakas vastaa muun ohella siitä, että sen toiminnassa noudatetaan asiakastietolain, sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain, EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sekä voimassa olevan kansallisen tietosuojalainsäädännön säädöksiä ja niistä johtuvia vaatimuksia.

3.5 Koulutus ja toiminnan kehittäminen

Asiakas vastaa oman henkilöstönsä koulutuksesta sekä oman toimintansa ja toimintaprosessiensa kehittämisestä Kanta-palvelujen käyttöön liittyen.

3.6 Käyttöoikeudet

Asiakas vastaa Kanta-palvelujen käyttöön liittyvien käyttöoikeuksien myöntämisestä omalle henkilöstölleen siitä erikseen säädetyn mukaisesti.

3.7 Asiakkaan tekninen toimintaympäristö

Asiakas käyttää Kanta-palveluja niiden käyttöön hyväksytyillä tietojärjestelmillään.

Asiakas vastaa

- Kanta-palvelujen käytön ja/tai niihin liitettävien järjestelmien edellyttämien laitteistojen, ohjelmistojen ja tietoliikenneyhteyksien hankinnasta, kustannuksista, ylläpidosta ja käytöstä, sekä kaikista Kanta-palvelujen käytöstä aiheutuvista kustannuksista
- käyttämiensä tietojärjestelmien yhteensopivuudesta Kanta-palveluihin voimassa olevien Kanta-palvelujen vaatimusten ja määritysten mukaisesti
- omalla kustannuksellaan käytettävistä teknisistä ratkaisuista Kelan tarjoamaan rajapintaan asti sekä niiden ylläpidosta ja tukipalveluista
- loppukäyttäjiensä tuen järjestämisestä ja omista palveluajoistaan
- omien järjestelmiensä aikapalveluista
- organisaationsa ja käyttämiensä palvelimien yksilöimiseen, tunnistamiseen ja allekirjoittamiseen tarvittavien varmenteiden hankkimisesta, ylläpidosta ja sulkulistakäsittelystä Digi- ja väestötietoviraston varmennepolitiikan mukaisesti
- tietojärjestelmiensä tietosuojan ja -turvan asianmukaisesta hoitamisesta.

3.8 Asiakasta koskevien tietojen ja muutosten ilmoittaminen

Asiakas vastaa, että sitä koskevat tiedot ovat aina ajantasaiset THL:n Kansallisessa koodistopalvelussa, jonka tietoja Kanta-palvelut käyttävät organisaation perustietoina.

Asiakas vastaa tarvittavien tietojen ilmoittamisesta oikeille tahoille seuraavasti:

- Julkisen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon organisaation tulee ilmoittaa tiedot THL-SOTE-organisaatiorekisteriin THL:n antamien ohjeiden mukaisesti.
- Potilastiedon arkistoon liittyvän julkisen terveydenhuollon organisaation tulee ilmoittaa tiedot eArkisto-Rekisterinpitäjärekisteriin THL:n antamien ohjeiden mukaisesti.
- Siitä, että asiakkaasta on kirjattu tarvittavat tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 3 luvussa tarkoitettuun rekisteriin.
- Apteekin edustajan tulee ilmoittaa tiedot Fimea-Apteekkirekisteriin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean antamien ohjeiden mukaisesti.
- Kysely- ja välityspalvelua käyttävien terveydenhuollon ulkopuolisten toimijoiden tulee ilmoittaa tiedot Viestinvälitys - Sanoman vastaanottaja –koodistoon THL:n antamien ohjeiden mukaisesti.

Asiakas vastaa myös siitä, että Kela saa

- tiedot asiakkaan teknisistä liityntäpisteistä ja niitä koskevista muutoksista vähintään kaksi viikkoa ennen muutosten voimaantuloa
- tiedot asiakkaan yhteyshenkilöistä ja laskutusosoitteesta ja niitä koskevista muutoksista
- tiedon toiminnan lopettamisesta vähintään yhtä kuukautta ennen muutosten voimaantuloa.

Jos toiminnan lopettamisen tai apteekkarin vaihtumisen yhteydessä toimintaa jatkaa seuraaja, tämä vastaa omalta osaltaan tarvittavien muutosilmoitusten tekemisestä Kelalle sekä tarvittaessa Kanta-palvelujen käyttöönottoon liittyvien toimenpiteiden suorittamisesta ja liittymisestä Kanta-palvelujen käyttäjäksi kohdan kahdeksan mukaisesti.

Asiakastiedot ilmoitetaan Ekstranetin kautta ellei palvelukohtaisesti toisin ohjeisteta kanta.fi -sivustolla. Asiakas vastaa ilmoittamiensa tietojen oikeellisuudesta ja siitä, että asiakkaalla on oikeus luovuttaa tiedot Kelalle.

Mikäli asiakas käyttää Kanta-välittäjän hallinnassa olevaa liityntäpistettä, liityntäpisteen muutoksista ilmoittaa Kanta-välittäjä.

3.9 Häiriöistä, virheistä ja tietoturvaloukkausepäilyistä raportoiminen

Jos asiakas havaitsee Kanta-palvelujen toimintaan liittyvän häiriön tai virhetilanteen, tai henkilötietojen tietoturvaloukkaus tai sen epäily kohdistuvat tietoihin, joissa Kela on rekisterinpitäjä, asiakas on velvollinen ilmoittamaan siitä Kelalle edellä kohdassa 2.4 tarkoitetun Kanta-palvelujen tuen kautta.

Jos Kela havaitsee häiriön tai virhetilanteen, joka voi aiheutua asiakkaan toiminnasta tai asiakkaan käyttämästä tietojärjestelmästä, Kela voi vaatia asiakkaalta selvitystä häiriön tai virhetilanteen syystä sekä velvoittaa asiakasta osallistumaan häiriön tai virhetilanteen selvittämiseen.

Asiakas sitoutuu toimimaan häiriö- ja virhetilanteissa sekä tietoturvaloukkausepäilyssä Kelan antaman ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattamaan asiakkaalle annettuja Kanta-palvelujen koskevia toimintaohjeita. Yhteisrekisterinpitäjyyttä koskevassa asiakkuuden sitoumuksen liitteessä on tuotu esille tietoturvaloukkausten ilmoitusmenettely yhteisrekisterinpitäjyytilanteissa.

4 Kanta-palvelujen tuottamiseen osallistuvat muut osapuolet

Kanta-palvelujen tuottamisessa käytetään seuraavia Kanta-palvelujen tuottamiseen osallistuvien muiden osapuolien tietojärjestelmiä:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon varmennepalvelut (Digi- ja väestötietovirasto)
- Rooli- ja attribuuttipalvelu (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira)
- Kansallinen koodistopalvelu (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, THL)

Kanta-palvelujen tuottamiseen, ohjaukseen ja valvontaan osallistuvat seuraavat muut osapuolet:

- Digi- ja väestötietovirasto (DVV)
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- Sosiaali- ja terveysministeriö (STM).

Digi- ja väestötietoviraston hoitaman sosiaali- ja terveydenhuollon varmennepalvelun yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat STM:lle ja valtiovarainministeriölle yhteisesti.

Tietosuojavaltuutettu ohjaa ja valvoo sille säädetyn toimivallan mukaisesti osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain noudattamista.

Aluehallintovirastot ohjaavat ja valvovat alueillaan niille säädetyn toimivallan mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain noudattamista.

5 Väärinkäytökset, laiminlyönnit ja korvausvastuu

Jos Kela havaitsee asiakkaan toiminnassa laiminlyöntejä tai väärinkäytöksiä, joiden valvonta kuuluu tässä kohdassa mainitulle valvontaviranomaiselle, Kela ilmoittaa laiminlyönnistä tai väärinkäytöksestä asianomaiselle viranomaiselle. Asiakastietolain 82 ja 90 §:ssä on säädetty ilmoittamisvelvollisuudesta tietojärjestelmän olennaisten vaatimusten poikkeamista.

Kun asiakas liittyy Kanta-palvelujen käyttäjäksi, asiakkaan tulee seurata asiakastietolain mukaisen tietoturvasuunnitelman toteutumista ja suunnitelmasta tulee käydä ilmi, miten palvelujen tietoturvallisen käytön vaatimukset on varmistettu.

Jos asiakkaan käytössä olevassa tietojärjestelmässä tai asiakkaan käyttämän liityntäpisteen puolella ilmenee Kanta-palvelujen toimintaan vaikuttava merkittävä virhe tai ongelma, tulee asiakkaan korjata virhe viipymättä.

Jos tietojärjestelmä voi vaarantaa tietosuojan tai -turvan taikka asiakas- tai potilasturvallisuuden, eikä puutteita ole korjattu Valviran asettamassa määräajassa, voi Valvira kieltää tietojärjestelmän käytön, kunnes turvallisuuden vaarantava ominaisuus on korjattu. Kela voi lisäksi sulkea yhteyden ylläpitämiinsä Kanta-palveluihin, jos niihin liitetty tietojärjestelmä tai sen käyttäjäorganisaatio vaarantaa valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen asianmukaisen toiminnan tai jos asiakkaan toimilupa on poistettu, toiminta kielletty tai määrätty keskeytettäväksi.

Kanta-palvelujen käyttöoikeus on suljettu tai keskeytyksessä, kunnes asiakas voi luotettavasti osoittaa tilanteen korjaantuneen.

Kela ei vastaa mistään välillisistä tai välittömistä vahingoista, joita Kanta-palvelun käyttö tai niissä oleva virhe, puute tai häiriö aiheuttaa, ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu. Kanta-palvelun tuottajan vahingonkorvausvastuun enimmäismäärä on kaikissa tilanteissa rajoitettu enintään asiakkaan vahinkoa edeltävän kuukauden aikana Kanta-palvelusta maksamaan tai laskennalliseen kuukausittaisen käyttömaksun määrään.

Asiakas vastaa teknisen toimintaympäristönsä kustannuksista kohdassa 3.7 kuvatun mukaisesti. Lisäksi asiakas vastaa tietojärjestelmiensä aiheuttamista mahdollisista vioista, virheistä ja puutteista sekä niistä Kelalle aiheutuvista lisäkustannuksista ja kuluista. Tällaisia kuluja ja kustannuksia voi aiheutua vikojen, virheiden ja puutteiden vuoksi tehdyistä selvittelytoimenpiteistä ja/tai korjaavista toimenpiteistä. Kelalla on oikeus vaatia asiakkaalta korvausta tällaisista kuluista ja kustannuksista ilmoitettuaan asiakkaalle asiasta etukäteen.

Mikäli asiakas tai asiakkaan lukuun toimiva kolmas osapuoli on aiheuttanut vian, virheen tai puutteen tahallisesti, törkeän huolimattomalla menettelyllä tai rikollisella menettelyllä (esim. palvelunestohyökkäys), Kelalla on oikeus vaatia ja asiakkaalla on velvollisuus korvata menettelystä aiheutunut vahinko ja lisäkustannukset Kelalle täysimääräisesti.

Jos joku on lainvastaisesti käsitellyt henkilötietoja, asiakkaalla on velvollisuus ryhtyä oma-aloitteisesti tarvittaviin toimenpiteisiin.

Rikosoikeudellisesta vastuusta säädetään rikoslaissa (39/1889), asiakastietolaissa ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa. Lisäksi hallinnollisista seuraamuksista säädetään EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa.

6 Kelan perimät maksut Kanta-palvelujen käytöstä ja niiden laskutus

Lakisääteisten Kanta-palvelujen käyttämisestä asiakkaalta perittävät käyttömaksut ja maksujen eräpäivät määrätään sosiaali- ja terveysministeriön kulloinkin voimassa olevalla asetuksella.

7 Kanta-palvelujen käyttöönotto ja asiakkuus

Kanta-palvelujen käyttö edellyttää Kanta-palvelujen asiakkuutta. Asiakkuuteen ovat oikeutettuja luvussa 1 kuvatut toimijat.

Kanta-palvelujen asiakkuus alkaa ensimmäisen Kanta-palvelun käyttöönoton yhteydessä, jolloin asiakas sitoutuu asiakkuuteen, hyväksyy yleiset toimitusehdot ja käyttöönotettavan palvelun palvelukuvauksen. Ensimmäisen Kanta-palvelun käyttöönoton jälkeen käyttöönotettavat muut Kanta-palvelut edellyttävät vain palvelukohtaisten palvelukuvausten hyväksyntää.

Jos asiakas ottaa Kanta-palvelun käyttöön vaiheittain organisaation eri osissa, tulee Kanta-palvelujen käyttöönotoille asetettujen ehtojen (yleiset toimitusehdot ja palvelukuvaus) täyttyä siinä organisaation osassa, jossa palvelu otetaan käyttöön.

Sitoumuksen, yleisten toimitusehtojen ja palvelukuvauksen mukaiset velvollisuudet tulevat voimaan, kun sitoumus ja palvelukuvauksen hyväksyntä on asiakkaan toimesta allekirjoitettu, toimitettu Kelalle ja Kela on ilmoittanut asiakkaalle ensimmäisen Kanta-palvelun käyttäjäksi hyväksymisestä. Sitoumuksen allekirjoittajana voi toimia 1) henkilö tai henkilöt, joilla on kaupparekisteriotteen, säätiön rekisteriotteen, yhdistyksen rekisteriotteen tai asiakkaan nimenkirjoittamisoikeudesta päättävän hallintoelimen pöytäkirjanotteen mukainen nimenkirjoitusoikeus tai 2) nimenkirjoitusoikeudellisen henkilön valtuuttama henkilö.

Sitoumus Kanta-palvelujen asiakkuuteen ja palvelukuvauksen hyväksyntä allekirjoitetaan Ekstranetissa käyttönoton hakemuksen yhteydessä. Yleiset toimitusehdot ja palvelukuvaukset ovat luettavissa sekä Ekstranetissa että kanta.fi-sivustolla.

Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien yhteisliittymismallissa mukana liittyjä tulee Kanta-palvelujen käyttäjäksi asiakkaan (päälliittyjän) sitoumuksella. Asiakas huolehtii siitä, että yhteisliittymismallilla Kanta-palveluja käyttävän palvelunantajan kanssa on tehty Kanta-sopimusmallin mukaiset sopimukset Kanta-palvelujen käyttämiseen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi.

Sitoumusta ei voi siirtää kolmannelle osapuolelle ilman Kelan suostumusta. Apteekkarin allekirjoittama sitoumus koskee kaikkia hänen hallussaan olevia apteekkeja.

Kanta-palvelujen asiakkuus on voimassa toistaiseksi.

Palvelukohtaiset ohjeet Kanta-palvelujen käyttöönotolle on kuvattu kanta.fi -sivustolla

7.1 Kanta-palvelujen asiakkuuden päättyminen

Asiakas voi lopettaa lakisääteisten Kanta-palvelujen käytön, jos lakiin perustuva Kanta-palvelun käyttövelvollisuus ei ole enää asianomaisen asiakkaan osalta voimassa tai asiakas siirtyy käyttämään palveluja toisella liittymismallilla. Luopuessaan viimeisen Kanta-palvelun käytöstä luopuu asiakas myös Kanta-palvelujen asiakkuudesta.

Kanta-palvelujen asiakkuuden irtisanomisprosessi voi käynnistyä asiakkaan tai Kanta-palvelujen ilmoituksesta.

Asiakas voi kirjallisesti irtisanoa Kanta-palvelujen käytön toiminnan lopettamisen, uudelleenjärjestämisen, yrityskaupan tai muun muutostilanteen yhteydessä. Asiakas voi irtisanoa:

- yksittäisen palvelun käytön. Jos asiakkaalle jää muu tai muita Kanta-palveluja käyttöön, Kanta-palvelujen asiakkuus jää voimaan.
- kaikki käytössään olevat Kanta-palvelut ja asiakkuuden. Kanta-palvelujen asiakkuus edellyttää, että asiakkaalla on käytössään vähintään yksi Kanta-palvelu.

Kanta-palvelut voi irtisanoa asiakkaan yksittäisen palvelun käytön tai asiakkaan Kanta-palvelun asiakkuuden viranomaistaholta saadun, palvelujen käytön estävän, ilmoituksen perusteella.

Tarkemmat ohjeet asiakkuuden irtisanomisesta ja palvelukohtaiset ohjeet Kanta-palvelujen käytön lopettamiselle on kuvattu kanta.fi -sivustolla.

8 Kanta-palvelujen asiakasdokumentit

Kanta-palvelujen tuottamisen ja käytön perustana olevat asiakirjat ovat

- sitoumus Kanta-palvelujen asiakkuuteen
 - sisältää määrättyjen palvelujen yhteisrekisterinpitäjyyttä koskevan liitteen
- Kanta-palvelujen yleiset toimitusehdot
- palvelukohtaiset palvelukuvaukset liitteineen.

Asiakasdokumentteihin sisältyy myös yksityisen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelunantajien Kanta-sopimusmalli Kanta-palvelujen pääliittyjän ja sen kautta liittyvien toimijoiden välillä käytettäväksi.

Lisäksi Kela voi antaa Kanta-palvelujen käyttämiseen liittyviä ohjeita.

Kanta-palvelujen asiakasdokumenttien ja niiden liitteiden viimeiset versiot sekä Kelan antamat ohjeet ovat saatavilla kanta.fi-sivustolla.

9 Kanta-palvelujen asiakasdokumenttien voimassaolo ja muuttaminen

Kanta-palvelujen asiakasdokumentit ovat voimassa toistaiseksi. Kelalla on oikeus muuttaa tai tarkistaa Kanta-palvelujen asiakasdokumentteja. Muutoksia tehdään tarvittaessa.

Tarve voi aiheutua jostain seuraavasta:

- lainsäädäntö- tai laintulkintamuutokset
- viranomaisen antamat ohjeet, määräykset tai päätökset

- sosiaali- ja terveydenhuollon tai apteekkien yleiset toimintaympäristön muutokset
- teknisen toimintaympäristön muutokset
- Kanta-palvelujen kehittymisen ja käytettävyyden varmistaminen
- muut Kanta-palveluihin tai Kelan toimintaan liittyvät syyt.

Kela tiedottaa asiakasdokumenttien uusista versioista, muutosten voimaantulosta ja asiakkaalta edellytettävistä toimenpiteistä kanta.fi -sivustolla, ellei yksittäistapauksessa katsota tarkoituksenmukaiseksi tiedottaa asiasta muulla tavalla.

Muutosten voimaantuloajankohta ilmenee asiakasdokumenttien päiväyksestä. Muutettuja toimitusehtoja ja palvelukuvauksia sovelletaan myös sitoumuksiin, jotka on tehty ennen muutosten voimaantuloa.